

Warszawa, 3 grudnia 2015

PRZECIWKO ATAKOM MEDIALNYM NA FUNDACJĘ PAŃSTWA ELBANOWSKICH
- OŚWIADCZENIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

W ostatnich dniach w mediach pojawiły się krytyczne opinie na temat Fundacji Rzecznik Praw Rodziców prowadzonej przez państwa Elbanowskich. Sugeruje się, że państwo Elbanowscy wykorzystują fundację do zarabiania pieniędzy, a przekazane darowizny i wpłaty 1% przeznaczają nie na działalność statutową, ale na pensje dla pracowników i członków Zarządu.

Nie wypowiadamy się na temat misji, celów i metod działania fundacji, ani prowadzonej przez państwa Elbanowskich kampanii "Ratuj maluchy". Podpisani pod tym oświadczeniem mają różną ocenę tej działalności, w tym także krytyczną. Wszyscy jednak jesteśmy przekonani, że piętnowanie organizacji za to, że w swojej działalności nie opiera się wyłącznie na pracy wolontariackiej, ale zatrudnia pracowników, płaci za usługi, wypłaca honoraria i wynagradza za pracę na rzecz fundacji członków zarządu jest niesprawiedliwe i krzywdzące. Formułowanie takich zarzutów wskazuje albo na brak zrozumienia warunków funkcjonowania organizacji pozarządowych, albo na brak dobrej woli.

To prawda, że wiele organizacji opiera swoją działalność na pracy społecznej swoich członków lub korzysta ze wsparcia wolontariuszy. Jest jednak wiele takich, które ze względu na zasięg działania, czy charakter prowadzonej działalności muszą zatrudniać na stałe lub okresowo płatnych pracowników. Organizacje prowadzące np. warsztaty terapii zajęciowej, opiekę nad niepełnosprawnymi, zajęcia wyrównawcze, hospicjum, świetlice socjalne muszą - podobnie jak firmy - zatrudniać specjalistów i wykwalifikowany personel. Podobnie organizacje świadczące pomoc prawną i specjalistyczną nie zawsze mogą oprzeć się w 100% na wolontariuszach czy pracy pro bono profesjonalistów. Organizacje, podobnie jak firmy, żeby funkcjonować, muszą zainwestować w infrastrukturę i ponieść koszty administracyjne: wynająć lokal, opłacić telefon, internet, oprogramowanie. Muszą też spełnić mnóstwo wymagań formalnych i prawnych, nierzadko więcej niż firmy prywatne. Udawanie, że to wszystko nie kosztuje, i że "dobra" organizacja to taka, która nie ponosi żadnych kosztów prowadzenia swojej działalności, jest szkodliwą fikcją.

Fundacja Rzecznik Praw Rodziców w swoim oświadczeniu podkreśla, że jej działalność opiera się przede wszystkim na pracy merytorycznej - pisaniu obywatelskich projektów ustaw, poradników, udzielaniu porad, podejmowanie interwencji itd. Taką działalność, nazywaną rzecznictwem, prowadzi ok. 10% organizacji pozarządowych w Polsce. Zespół rzecznicy prowadzi eksperckie analizy, w tym analizy prawne, wypracowuje rozwiązania systemowe w obszarach takich jak np. edukacja czy prawa człowieka, monitoruje prace rządu, samorządów i parlamentu, formułuje i konsultuje stanowiska, informuje opinię publiczną o sprawach ważnych dla społeczeństwa, itp. Dlatego w działalności rzeczniczej główne koszty to wynagrodzenia i koszty biurowe.

Warto też pamiętać, że kwoty wynagrodzeń w fundacji państwa Elbanowskich przedstawione w przytaczanym przez media sprawozdaniu to kwoty obejmujące wszystkie koszty pracodawcy (z należnymi podatkami i składkami).

Organizacje dysponując środkami finansowymi na realizację swoich celów społecznych są w tym zakresie niezależne i samorządne. Nie widzimy uzasadnienia dla krytyki sposobu zarządzania pieniędzmi przez organizacje pozarządowe, jeśli nic nie wskazuje na przekroczenie granic prawa czy zasad racjonalnego ponoszenia kosztów. Aktywni obywatele tworzą organizacje, aby rozwiązywać ważne problemy społeczne. Przy zachowaniu dbałości o efektywność i przejrzystość wydatkowania swoich środków, organizacje budują zaufanie społeczne. Jednak rozwój społeczeństwa obywatelskiego zależy w dużej mierze też od rzetelnie prowadzonej debaty publicznej, w której media odgrywają ważną rolę.

Apelujemy, aby oceniać działania oraz sposoby pozyskiwania i wydatkowania pieniędzy przez organizacje pozarządowe w oparciu o znajomość regulacji, które obowiązują fundacje i stowarzyszenia. Upowszechnianie stereotypów i mitów na temat organizacji pozarządowych działa na szkodę i organizacji i obywateli, których zniechęca się w ten sposób do angażowania w działania społeczne i zrzeszania się.

PODPISANO:

Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych

Federacja Małopolska Pozarządowa

Federacja Mazowia

Federacja Organizacji Pozarządowych Miasta Białostok

Forum Darczyńców w Polsce

Fundacja Bęc Zmiana

Fundacja "Merkury"

Fundacja Nowoczesna Polska

Fundacja Otwarty Kod Kultury

Fundacja Pracownia Badań i Innowacji "Stocznia"

Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Fundacja Stabile

Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych

Rada Organizacji Pozarządowych Województwa Łódzkiego

Sieć Obywatelska Watchdog Polska

Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT

Stowarzyszenie Dialog Społeczny

Stow. im. St. Brzozowskiego / Krytyka Polityczna

Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych WRZOS